

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
z dnia 10 marca 2016 r.

**w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej –
Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz ustawy
o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary**

Krajowa Rada Sądownictwa negatywnie opiniuje przedłożony projekt ustawy.

W ocenie Rady czyny polegające na znieważaniu Narodu Polskiego są już penalizowane w art. 133 Kodeksu karnego, a czyn polegający na zaprzeczaniu zbrodniom nazistowskim w art. 55 ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (dalej ustawa o IPN). Taki zakres regulacji należy uznać za wystarczający.

W ocenie Rady projektowany przepis art. 55a ustawy o IPN ingeruje w określoną w art. 54 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wolność wyrażania poglądów i określoną art. 73 Konstytucji Rzeczypospolitej wolność twórczości artystycznej, a także nauki, która, jak wskazuje się w doktrynie, obejmuje także prawo do błędu i fałszywości teorii naukowej. Zgodnie z treścią art. 31 ust. 3 Konstytucji ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Ponadto w ocenie Rady efektywność projektowanych przepisów w zakresie ścigania cudzoziemców za czyny popełnione poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (projektowany art. 55b ustawy o IPN) jest wysoce wątpliwa, szczególnie w kontekście projektowanej treści art. 55b, zgodnie z którym projektowana ustawa byłaby stosowana wobec obywatela polskiego i cudzoziemca – w przypadku spełnienia przesłanek ustawowych – niezależnie od

przepisów obowiązujących w miejscu popełnienia czynu zabronionego. Taka regulacja m.in. uniemożliwiałaby ekstradycję sprawcy i najczęściej wyłączałaby skuteczne stosowanie Europejskiego Nakazu Aresztowania.